

Valsts prezidentam

A. god. Raimonda Vējoņa kungam

Par grozījumu Darba likumā

Latvijas Būvuzņēmēju partnerība, Latvijas Ceļu būvētājs, Latvijas Būvnieku asociācija, Latvijas Restorānu biedrība un Drošības nozares kompāniju asociācija (turpmāk – sabiedriskās organizācijas) asi kritizē š.g. 6.septembra Latvijas Republikas tiesībsarga publisko aicinājumu Valsts prezidentam nodot likumu “Grozījums Darba likumā” (likumprojekta Nr. 1254/Lp12, turpmāk tekstā – Likums) otrreizējai caurlūkošanai.

Sabiedriskās organizācijas nosoda šādu Latvijas Republikas tiesībsarga rīcību, ar saviem publiskajiem izteikumiem maldinot sabiedrību, neizvērtējot Likuma jēgu un ietekmi uz darba ņēmējiem, kā arī nespējot savu nostāju juridiski pamatot.

Sabiedriskās organizācijas atgādina, ka valstī noteiktā minimālā alga Latvijā ir viena no zemākajām Eiropā un noteiktais apmērs ir neatbilstošs lielai daļai nozaru, kā rezultātā ne tikai cieš darba ņēmēji, bet arī tiek radīts ievērojams ēnu ekonomikas risks un pamats negodīgai konkurencei. Tas lielā mērā skaidrojams ar Latvijā vēsturiski pastāvošo tendenci radīt universālus noteikumus visām nozarēm, kas līdz šim nav ļāvis īstenot Latvijas Republikas Satversmē un starptautiskajās tiesībās aizsargātās pamattiesības – tiesības uz ģenerālvienošanos. Šo jautājumu padziļināti ir vērtējusi Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD), secinot, ka viens no iemesliem, kādēļ ģenerālvienošanās netiek slēgtas, ir tieši neelastīgi likumi, nepieļaujot jebkādas atkāpes, par ko būtu iespējams vienoties sociālajiem partneriem.

Būvniecības nozare – gan darba devējus, gan darba ņēmējus pārstāvošās organizācijas – ir pirmā, kas spējusi atrast kopīgu valodu par nozarei svarīgiem jautājumiem, slēdzot ģenerālvienošanās. Koplīgums paredz būtiski celt minimālo algu nozarē no valsts noteiktās 430 eiro mēnesī līdz 780 eiro mēnesī, tādējādi nodrošinot gandrīz 60 tūkstošiem būvniecībā strādājošo taisnīgu atalgojuma atskaites punktu un augstākas sociālās garantijas. Ģenerālvienošanās paver iespēju vienoties arī par citiem nosacījumiem, tostarp paredzot regulāru 5% piemaksu kvalificētiem darbiniekiem, kas veicinās darbinieku izglītības paaugstināšanu nozarē.

Vienlaikus jāuzsver, ka piemaksa par virsstundās nostrādāto laiku joprojām nevarēs būt zemāka kā 50% no noteiktās mēnešalgas. Tāpat arī arodbiedrības vairākkārt ir atgādinājušas, ka virsstundu darbs var būt tikai izņēmuma gadījums un tas nevar kalpot par būtisku darbinieka ienākuma avotu. Tādēļ likuma ietvaros noslēgta ģenerālvienošanās ne tikai dod skaidru ieguvumu darbiniekiem, bet arī atbilst pasaules praksei attiecībā uz virsstundu apmaksu, vienlaikus motivējot darba devējus pienācīgi uzskaitīt un darbiniekiem atlīdzināt nostrādātās virsstundas. Pašreizējās virsstundu

apmaksas sistēmas neefektīvumu apstiprina oficiālā statistika, kas uzrāda ļoti mazu virsstundās nostrādāto darba laiku vairumā nozaru, tostarp arī būvniecībā.

Visai nozarei saistošas ģenerālvienošanās noslēgšana nav viegls process, jo ne tikai jāpanāk līdzsvars starp darba ņēmēju un darba devēju interesēm, bet arī jānodrošina, ka šo vienošanos paraksta vismaz puse nozares darba devēju. Šobrīd arī citas nozares ir uzsākušas sarunas par ģenerālvienošanās noslēgšanu starp darba devēju un darba ņēmēju pārstāvjiem, lai to minimālais atalgojums atbilstu reālajai situācijai nozarē un radītu labvēlīgāku un godīgāku uzņēmējdarbības vidi. Šā gada septembrī viesmīlības nozare sadarbības memorandā ar Finanšu ministriju apņēmas noslēgt ģenerālvienošanos, paredzot būtisku, reālajai tirgus situācijai atbilstošu minimālās algas pieaugumu. Arī apsardzes joma ir identificējusi problēmjautājumus, kurus iespējams risināt ar ģenerālvienošanās palīdzību.

Sabiedriskās organizācijas uzsver, ka Likuma pieņemšana ir vitāli nepieciešama, lai šādas likuma ietvaros noslēgtās nozaru darba ņēmēju un darba devēju vienošanās kļūtu par realitāti un veicinātu lielāku valsts uzticēšanos sociālajam dialogam.

Tādēļ sabiedriskās organizācijas aicina izsludināt likumu “Grozījums Darba likumā”, ko pieņēmusi Saeima 1.novembrī un ko atbalstījuši ne tikai sociālie partneri (darba ņēmēju un darba devēju pārstāvošās organizācijas), bet arī Ministru kabinets, t.sk. Ekonomikas ministrija, Labklājības ministrija, sniedzot izvērtētu ekonomisku un juridisku pamatojumu, kas pārlicinoši pierāda tā ieguvumus sabiedrībai kopumā un atbilstību Latvijas Republikas Satversmei.

Latvijas Būvuzņēmēju partnerības valdes locekle

B.Fromane

Latvijas Ceļu būvētāja valdes priekšsēdētājs

A.Bērziņš

Latvijas Būvnieku asociācijas prezidents

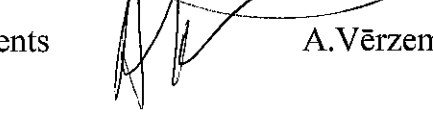
N.Grīnbergs

Latvijas Restorānu biedrības prezidents

J.Jenzis

Drošības nozares kompāniju asociācijas prezidents

A.Vērzemnieks